

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 1To/4/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4621010349
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kišacová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4621010349.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kišacovej, PhD. a členov senátu JUDr. Stanislava Libanta a JUDr. Štefana Hrvolu, v trestnej veci proti obžalovanému T. M. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák., o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 08.12.2021 sp. zn. 8T/38/2021, na verejnom zasadnutí konanom v Nitre dňa 01.02.2022 takto

rozhodol:

Podľa § 321 odsek 1 písmeno b), písmeno d), odsek 2 Trestného poriadku, s poukazom na § 317 odsek 1 Trestného poriadku a § 371 odsek 1 písmeno k) Trestného poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 odsek 3 Trestného poriadku obžalovaný

T. M., narodený XX.XX.XXXX v C.,
trvale bytom R., O. XX/XX,
prechodne bytom H., Ľ. T. XXXX/XX,
toho času od 25.06.2021 vo výkone väzby
v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon
trestu odňatia slobody Nitra

je vinný, že

od presne nezisteného dňa mesiaca O. XXXX v spoločnej domácnosti na adrese O. XX/XX R. - O., okres U. a následne po presťahovaní od presne nezisteného dňa mesiaca P. XXXX v spoločnej domácnosti na adrese Ľ. T. XXXX/XX v H. do času asi XX:XX hodiny dňa XX.XX.XXXX sa opakovane neprimeraným spôsobom správal voči osobe blízkej, a to manželke H. M. tým, že najmä cez víkendy pod vplyvom alkoholických nápojov vyvolával bezdôvodné hádky, kedy približne dvakrát za mesiac poškodenú fyzicky napádal tak, že jej dával facky, udieral ju pästami do rôznych oblastí tela, následkom čoho mala na tele hematómy, pričom jej vulgárne nadával do kuriev, v presne nezistený čas a deň poškodenú H. M. sotil na zem a do nej kopal a pľul na ňu, dňa XX.XX.XXXX, kedy poškodenú napadol tak, že jej dal facku a sotil ju na zem, pričom toto neprimerané správanie sa zo strany obžalovaného stupňovalo, načo následne vo večerných hodinách v čase približne o XX:XX hodine dňa XX.XX.XXXX fyzicky na balkóne bytu napadol H. M. tak, že ju sklenným pohárom udrel do tvárovej časti hlavy, následkom čoho poškodená H. M. po tom, čo vošla späť do bytu, stratila vedomie a musela vyhľadať lekárske ošetrovanie, pretože jej spôsobil zranenie, a to otvorenú ranu hlavy s dobou liečenia do 7 dní, čím týmto konaním

u poškodenej H. M. vyvolával pocit strachu a stresu, že jej ublíži na zdraví, čo u poškodenej viedlo k vzniku psychickej poruchy,

okrem konaní, ktorých sa dopustil voči poškodenej H. M. v dňoch XX.XX.XXXX a XX.XX.XXXX, za ktoré bol postihnutý v priestupkovom konaní a ktoré boli právne posúdené ako priestupky proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 odsek 1 písmeno e) zákona č. 372/1990 Z.b. o priestupkoch a boli mu uložené pokuty,

t e d a

blízkej osobe spôsobil fyzické utrpenie bitím, kopaním, údermi, spôsobením rán, ponižovaním, pohŕdavým zaobchádzaním, vyvolávaním strachu a stresu a urážlivým nadávaním, ktoré ohrozuje jej fyzické alebo psychické zdravie a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas,

t ý m s p á c h a l

zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a), odsek 3 písmeno d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno b) Trestného zákona.

Z a t o m u u k l a d á

podľa § 208 odsek 3 Trestného zákona, postupom podľa § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona, pri zistení poľahčujúcich okolností podľa § 36 písmeno l), písmeno n) Trestného zákona, § 39 odsek 2 písmeno d), odsek 4 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyroch) rokov a 8 (ôsmich) mesiacov.

Podľa § 48 odsek 2 písmeno a) Trestného zákona obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraduje do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 odsek 2 písmeno c) Trestného zákona a § 74 odsek 1 Trestného zákona ochranné protialkoholické liečenie v ambulantnej forme.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Topoľčany (ďalej len „súd I. stupňa“) horeuvedeným rozsudkom uznal obžalovaného T. M. vinným zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

od presne nezisteného dňa mesiaca máj XXXX v spoločnej domácnosti na adrese O. XX/XX R. - O., okres U. a následne po presťahovaní od presne nezisteného dňa mesiaca október XXXX v spoločnej domácnosti na adrese Ľ. T. XXXX/XX v H. do času asi XX:XX hodine dňa XX.XX.XXXX sa opakovane neprimeraným spôsobom správal voči osobe blízkej, a to manželke H. M. tým, že najmä cez víkendy pod vplyvom alkoholických nápojov vyvolával bezdôvodné hádky, kedy približne dvakrát za mesiac poškodenú fyzicky napádal tak, že jej dával facky, udieral ju päšťami do rôznych oblastí tela, následkom mala na tele hematómy, pričom jej vulgárne nadával do kuriev, v presne nezistený čas a deň poškodenú H. M. sotil na zem a do nej kopal a pľul na ňu, následne dňa XX.XX.XXXX sa stalo, že poškodená musela privolať hliadku polície z dôvodu, že jej vulgárne nadával a udrel ju do ruky, ako aj dňa XX.XX.XXXX, kedy poškodenú napadol tak, že jej dal facku a sotil ju na zem, pričom toto neprimerané

správanie sa zo strany obžalovaného stupňovalo, načo následne vo večerných hodinách v čase približne o XX:XX hodine dňa XX.XX.XXXX fyzicky na balkóne bytu napadol H. M. tak, že ju skleneným pohárom udel do tvárovej časti hlavy, následkom čoho poškodená H. M. po tom, čo vošla späť do bytu, stratila vedomie a musela vyhľadať lekárske ošetrovanie, pretože jej spôsobil zranenie, a to otvorenú ranu hlavy s dobou liečenia do 7 dní, čím týmto konaním u poškodenej H. M. vyvolával pocit strachu a stresu, že jej ublíži na zdraví, čo u poškodenej viedlo k vzniku psychickej poruchy.

Za to mu uložil podľa § 208 ods. 3 Tr. zák., za zistených poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. l), písm. n) Tr. zák. a nezistenej priťažujúcej okolnosti podľa § 37 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c), ods. 4 Tr. zák. obžalovanému uložil i ochranné liečenie protialkoholické ambulatnou formou.

Uvedený rozsudok, ihneď po jeho vyhlásení, odvolaním proti výroku o treste napadol obžalovaný. V jeho písomných dôvodoch, prostredníctvom obhajcu vytýkal súdu I. stupňa, že mu uložil neprimerane prísny trest. Poukázal na to, že prokurátorom navrhovaný trest odňatia slobody 56 mesiacov v návrhu dohody o vine a treste neprijal, pretože mu záleží na manželke aj synovi a chce plniť svoju úlohu v ich spoločnom živote. Jedinou zákonnou možnosťou k tomuto je využitie ustanovenia § 39 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu.

Poukázal na to, že svoje nevhodné správanie voči poškodenej od začiatku konania priznal, uvedomil si jeho nezákonnosť, nesprávnosť, úprimne to oľutoval, dlhodobým výkonom väzby preukázal, že u neho došlo k náprave a sebareflexii. Poškodenej sa za všetko ospravedlnil i na hlavnom pojednávaní. Sú v telefonickom kontakte, v liste adresovanom súdu mu plne odpustila, nemá záujem na jeho dlhodobom treste. Je odhodlaný prestať s požívaním alkoholu, ktorý bol spolu so spomienkou na neveru poškodenej príčinou jeho nevhodného správania. Chce to vyriešiť protialkoholickým liečením i v ústavnej forme a psychologickým poradenstvom. Spolu s uložením zákazu požívania akýchkoľvek alkoholických nápojov či iných primeraných povinností a obmedzení, kontrolou ich dodržiavania súdom, probačným a mediačným úradníkom, aj technickými prostriedkami, nie je dôvod obávať sa, že by pokračoval v požívaní alkoholu či nevhodnom správaní voči poškodenej. Je ochotný dočasne ísť bývať k matke do R..

Dodal, že nie je všeobecne nebezpečnou osobou, nemá záznam v registri trestov, má kladné hodnotenie z výkonu väzby, pozitívne ho hodnotí aj zamestnávateľ, z miesta bydliska bolo na jeho správanie hlásené ako bezproblémové. Je si vedomý, že prípadné porušenie akýchkoľvek podmienok stanovených mu súdom v prípade podmieneného odloženia výkonu trestu by si vylúčil akúkoľvek možnosť zotrvania na slobode, čo je pre neho motivujúce.

Poukázal i na závery znalcov, ktoré hodnotia jeho konanie vo forme veľmi slabej resp. miernej intenzity, avšak jeho nevhodné správanie nebolo vždy motivované s úmyslom nejako poškodenej ublížiť, pričom táto ani z psychického hľadiska neutrpela závažné či trvalé následky ani netrpela syndrómom týranej ženy. Poškodená ho má veľmi rada, zabezpečoval hmotné potreby rodiny, v dôsledku jeho vzatia do väzby bola nútená vziať si nadčasy v práci, je nad jej sily vykrývať všetky náklady spojené s bývaním a zabezpečovaním životných potrieb, pričom on môže ihneď nastúpiť do práce.

Zvýraznil, že u neho prevyšujú poľahčujúce okolnosti, porovnával uloženie miernejšieho trestu v inej obdobnej veci. Vytýkal súdu I. stupňa, že neprihliadol u neho na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Tr. zák., keď väčšina priestupkových konaní, na ktoré súd I. stupňa u neho prihliadol, je súčasťou výroku o vine napadnutého rozsudku, nemali byť duplicitne pričítané. Jednotlivé ataky boli občasnú, nikdy nie silnejšej intenzity, podľa záverov znalca MUDr. Pamulu poškodená nebola v bezvedomí, pomohol jej osprchovať miesto rany. Z výsluchu poškodenej je zrejmé, že ani nepotrebovala odborné vyšetrenie. Vytýkal tiež súdu I. stupňa, že v jeho neprospech vyhodnotil závery znalcov MUDr. Slováčkovej a MUDr. Múdrej, keď poškodená vypovedala, že protiprávne konanie z jeho strany bolo vždy výsledkom požitia alkoholu. Vyslovil názor, že je na mieste uplatniť mimoriadne zmierňovacie ustanovenie podľa § 39 ods. 1 Tr. zák., keď trest uložený mu súdom I. stupňa považuje za neprimerane prísny a na jeho nápravu a ochranu spoločnosti postačí i oveľa miernejší trest.

Navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a rozhodol sám tak, že mu uloží trest odňatia slobody za uplatnenia § 39 ods. 1 Tr. zák. pod spodnú hranicu základnej trestnej

sadzby vo výške 3 rokov, výkon trestu mu podmienene odložil hoci aj na dlhšiu skúšobnú dobu, za súčasného uloženia dohľadu probačného a mediačného úradníka nad jeho správaním v skúšobnej dobe, tiež protialkoholické liečenie ambulantné alebo ústavné, zákaz požívania akýchkoľvek alkoholických nápojov, prípadne ďalšie povinnosti a opatrenia, ktoré budú potrebné.

Poškodená H. M. v písomnom vyjadrení k odvolaniu obžalovaného uviedla, že s týmto plne súhlasí. V posudku psychológa ani psychiatra nenašla vyjadrenie, že konanie obžalovaného u nej vyvolalo psychické problémy, traumy, depresie ani že trpí syndrómom týranej ženy. Z vyšetrení vyplýva, že trpela z dôvodu, že obžalovaný sa nachádza vo väzbe a nemôžu byť spolu. Odpustila mu, má záujem s ním žiť a vytvárať rodinu. Jej slovné vyjadrenie na hlavnom pojednávaní bolo prerušené sudkyňou a nedostala možnosť záverečnej reči.

Obžalovaný na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu zotrval na podanom odvolaní, jeho dôvodoch a dodal: „ja už som povedal všetko, ďakujem“. Navrhol rozhodnúť v zmysle konečného návrhu predneseného obhajcom.

Obhajca obžalovaného sa na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu pridŕžoval dôvodov podaného odvolania. Navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a tento uložil s použitím § 39 ods. 1 Tr. zák. v čo najnižšej výmere, dokonca v takej, aby trest odňatia slobody nebol spojený s jeho priamym výkonom, za súčasného uloženia dohľadu probačným a mediačným úradníkom a ďalších primeraných povinností a obmedzení, ktoré uviedol v písomne podanom odvolaní. Súčasne navrhol uložiť obžalovanému ochranné protialkoholické liečenia.

Prokurátor krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu uviedol, že trest uložený rozsudkom súdu I. stupňa je z hľadiska jeho druhu aj výmery uložený v súlade s Trestným zákonom a jeho zásadami pre ukládanie trestov, preto odvolanie obžalovaného nepovažoval za dôvodné. Navrhol odvolanie obžalovaného podľa § 319 Tr. por. zamietnuť.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por., orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por., orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací, na základe riadne a včas podaného odvolania oprávnenou osobou - obžalovaným, nezistiac dôvody na postup vyplývajúci z § 316 Tr. por., preskúmal podľa § 317 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, proti ktorému odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, pričom bol limitovaný zásadou reformatio in peius, pretože odvolanie v neprospech obžalovaného prokurátor nepodal. Odvolací súd neopomenul tiež skúmať, či vec neobsahuje chyby odvolaním nevytýkané, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Dospel k záveru, že chyby napadnutého rozsudku by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. k) Tr. por.

Podľa čl. 50 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, nikoho nemožno stíhať za čin, za ktorý bol už právoplatne odsúdený alebo oslobodený spod obžaloby. Táto zásada nevylučuje uplatnenie mimoriadnych opravných prostriedkov v súlade so zákonom (zásada ne bis in idem).

Zásadu ne bis in idem upravuje článok 4 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako právo nebyť opakovane súdený alebo trestaný. Podľa článku 4 ods. 1 Dohovoru, nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní podliehajúcom právomoci toho istého štátu za trestný čin, za ktorý už bol oslobodený alebo odsúdený konečným rozsudkom podľa zákona a trestného poriadku tohto štátu.

Vnútroštátne právo Slovenskej republiky zásadu ne bis in idem upravuje v § 2 ods. 8 Tr. por., podľa ktorého nikoho nemožno trestne stíhať za čin, za ktorý už bol právoplatne odsúdený alebo oslobodený spod obžaloby. Táto zásada nevyklučuje uplatnenie mimoriadnych opravných prostriedkov v súlade so zákonom. Taktiež je premietnutá do ustanovenia § 9 ods. 1 písm. e) Tr. por., podľa ktorého trestné stíhanie nemožno začať, a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, ak ide o osobu, proti ktorej sa skoršie stíhanie pre ten istý skutok skončilo právoplatným rozsudkom súdu alebo bolo právoplatne zastavené, podmienene zastavené a obvinený sa osvedčil alebo sa skončilo schválením zmiernu a zastavením trestného stíhania, ak rozhodnutie nebolo v predpísanom konaní zrušené.

Podľa článku 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd. Za takúto medzinárodnú zmluvu je potrebné považovať i Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Európsky súd pre ľudské práva vo veci Engel a spol. proti Holandsku sformuloval tzv. engelovské teórie. Ich podstatou je úvaha o tom, či sa v určitom prípade jedná o trestné konanie a trest. V zmysle uvedených kritérií je potrebné posudzovať kvalifikáciu deliktu vo vnútroštátnom práve, jeho povahu, kde sa skúma, či je záujem chránený zákonom všeobecný alebo partikulárny, teda či právna norma je adresovaná subjektu všeobecnému alebo špecifickému, či účel do úvahy pripadajúcej sankcie je preventívno-represívny alebo či je výlučne reparačný. Tretím kritériom je druh a stupeň závažnosti sankcie, ktorú je možné za daný delikt uložiť, nie sankcie skutočne uloženej. Následne je potrebné pristúpiť k porovnaniu aktuálneho skutku a skutku, za ktorý už bol určitá osoba prípadne postihnutá, vo svetle uvedených kritérií (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/46/2018 z 13.11.2018).

V prejednávanej príhode bol obžalovaný uznaný vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 Tr. zák., ktorý mal páchať v časovom období od presne nezisteného dňa mesiaca máj 2014 až do dňa 25.06.2021 voči svojej manželke H. M. tým spôsobom, že sa voči nej správal nepríjemne, najmä cez víkendy, pod vplyvom alkoholu, kedy vyvolával bezdôvodné hádky, približne dvakrát za mesiac poškodenú fyzicky napádal, dával jej facky, udieral ju päťami do rôznych oblastí tela, spôsoboval jej na tele hematómy, vulgárne jej nadával do kuriev, sotil ju na zem a kopal do nej, pľul na ňu. Dňa XX.XX.XXXX poškodená musela privolať hliadku polície, pretože obžalovaný jej vulgárne nadával a udrel ju do ruky, ako aj dňa XX.XX.XXXX, kedy poškodenú napadol tak, že jej dal facku a sotil ju na zem. Toto nepríjemné správanie sa zo strany obžalovaného stupňovalo, keď približne o 23:00 hod. dňa XX.XX.XXXX poškodenú fyzicky napadol na balkóne bytu tak, že ju skleneným pohárom udrel do tvárovej časti hlavy. Poškodená po tom, čo vošla späť do bytu, stratila vedomie, musela vyhľadať lekárske ošetrovanie, pretože jej spôsobil zranenie - otvorenú ranu hlavy s dobou liečenia do 7 dní. Týmto konaním obžalovaný u poškodenej vyvolával pocit strachu a stresu, že jej ublíži na zdraví, čo u nej viedlo k vzniku psychickej poruchy.

Ako odvolací súd zistil z predloženého spisového materiálu, obžalovaný bol v období vymedzenom v skutku ustálenom súdom I. stupňa priestupkovo postihnutý za viacero priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. e) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, ktorých sa dopustil práve voči poškodenej H. M., a to

- dňa XX.XX.XXXX v meste H., na ul. L. T. XXXX/XX, keď sa voči poškodenej - blízkej osobe - svojej manželke správal hrubo, vulgárne jej vynadal a udrel ju do nohy, za ktorý bol postihnutý blokovou pokutou zaplatenou na mieste v sume 30 eur, ktoré konanie je i súčasťou skutku vo výroku o vine napadnutého rozsudku,
- dňa XX.XX.XXXX v meste H., na ul. L. T. XXXX/XX, keď úmyselne narušil občianske spolunažívanie iným hrubým správaním voči poškodenej - blízkej osobe - svojej manželke tým, že v obývačke bytu, pod vplyvom alkoholu túto fyzicky napadol tak, že ju opakovane niekoľkokrát udrel, dal jej facky do oblasti tváre, čím jej nespôsobil zranenie vyžadujúce si lekárske ošetrovanie, za ktorý bol postihnutý rozhodnutím Okresného úradu Topoľčany, odboru všeobecnej vnútornej správy zo dňa 08.04.2021, č. OU-TO-OVVS/2021/000138 pokutou v sume 40 eur.

Z uvedeného je zrejmé, že obžalovaný sa počas obdobia, za ktoré bol

trestnoprávne postihovaný napadnutým rozsudkom, dopustil voči rovnakej poškodenej fyzického i verbálneho násillia a bol za to priestupkovo postihnutý. Modus operandi oboch priestupkových deliktov je podľa názoru odvolacieho súdu zhodný s priebehom skutkového deja, za ktorý bola na neho podaná obžaloba a následne bol súdom I. stupňa uznaný za vinného. Súčasne sa prekrýva i doba spáchania oboch typov deliktov. Je teda zrejmé, že obžalovaný sa počas obdobia, za ktoré bol právoplatne uznaný vinným v rámci trestného konania dopustil dvoch priestupkových deliktov voči poškodenej, za ktoré bol uznaný za vinného a ktoré z hľadiska spôsobu spáchania typovo korešpondujú s konaním, za ktoré bola podaná obžaloba, bol uznaný za vinného a bol mu ukladaný i trest. Skutkové vymedzenie trestného činu, za ktorý bola podaná obžaloba a z ktorého bol uznaný za vinného je formulované tak, že je spôsobilé konzumovať priestupkové delikty, za ktoré bol už skôr, pred začatím trestného stíhania a vznesenia mu obvinenia za prejednávany zločin, priestupkovo postihnutý.

Tomuto zisteniu, ktoré bolo známe už počas prípravného konania, orgány činné v trestnom konaní - vyšetrovateľ a prokurátor, ale ani súd I. stupňa po podaní obžaloby, nevenovali žiadnu pozornosť a trestný skutok nešpecifikovali tak, aby sa časovo a obsahovo neprekryval s priestupkovými deliktami.

Z hľadiska engelovských kritérií, v prípade priestupkových postihov sa jedná o trestné postihy. I keď konanie postihované priestupkovými sankciami nie je podľa práva Slovenskej republiky označené ako trestné, priestupkové normy, ktorých skutkovú podstatu obžalovaný naplnil, sú adresované všeobecnému subjektu (priestupok proti občianskemu spolunaživaníu) a účel sankcie (peňažná pokuta) je jednoznačne preventívno - represívny, nie reparačný, keďže za priestupok podľa § 49 ods. 1 písm. e) zákona č. 372/1990 Zb. možno uložiť sankciu - pokutu až do 200 eur.

Z uvedeného vyplýva, že sa jedná o sankciu relatívne závažnú, najmä ak je táto sankcia ukladaná opakovane, ako v danom prejednanom prípade. S poukazom na hodnotenie daného stavu prostredníctvom engelovských kritérií možno predmetné priestupkové konania obžalovaného považovať za trestné resp. za trestné delikty a súčasne konštatovať, že obžalovaný bol za rovnaký čin (čo aj čiastočne) postihnutý (v zmysle Dohovoru odsúdený).

I keď v Trestnom poriadku sa zásada ne bis in idem podľa znenia § 2 ods. 8 a § 9 ods. 1 písm. e) aplikuje len v prípade trestného činu, je potrebné tieto ustanovenia interpretovať v tom duchu, že zákaz dvojitého potrestania sa vzťahuje aj na priestupkové postihnutie, a to i s ohľadom na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej základná zásada ne bis in idem, vyjadrená v § 2 ods. 8 Tr. por., nie je obmedzená len na trestné konanie, keďže z hľadiska jej uplatnenia je rozhodujúcou totožnosť skutku, nie totožnosť právnej kvalifikácie.

Odvolací súd s poukazom na horeuvedené právne úvahy dospel k záveru o pochybení súdu I. stupňa, keď na hlavnom pojednávaní postupom podľa § 257 ods. 7 Tr. por. prijal vyhlásenie obžalovaného, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Správne mal, napriek vyhláseniu obžalovaného, ktorým spáchanie skutku priznal, jeho vyhlásenie neprijat', vykonať dokazovanie i vo vzťahu k výroku o vine, zaoberať sa konkurenciou všetkých priestupkov, spáchaných obžalovaným voči poškodenej, za ktoré bol v rozhodnom období postihnutý a upraviť skutok tak, aby bolo zjavné, že na tieto priestupkové postihnutia zavinenie nedopadá (za podmienky, že uvedené priestupkové postihnutia neboli medziasom zrušené).

Zistiac horeuvedené chyby výroku o vine napadnutého rozsudku, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. k) Tr. por., odvolací súd na podklade odvolania obžalovaného, postupom podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. b), ods. 2 Tr. por. (pre zistené chyby v napadnutých výrokoch, najmä preto, že sa súd I. stupňa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a napadnutým rozsudkom bolo porušené ustanovenie Trestného zákona), zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol vo veci sám tak, že uznal obžalovaného vinným zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b) Tr. zák., na skutkovom základe uvedenom vo výrokovej časti tohto rozsudku s tým, že žalovaný skutok upravil vyjmúc z neho čiastkové konanie obžalovaného, ktorého sa dopustil voči poškodenej dňa 21.08.2020, za ktoré bol

už právoplatne postihnutý v priestupkovom konaní a súčasne vyňal i konanie, ktorého sa obžalovaný dopustil voči poškodenej dňa XX.XX.XXXX, za ktoré bol rovnako právoplatne postihnutý v priestupkovom konaní (i keď nebolo súčasťou skutku, pre ktorý bola podaná obžaloba), avšak spadalo do časového rozpätia skutku. Dokazovaním vykonaným na verejnom zasadnutí odvolací súd zistil, že uvedené rozhodnutia o priestupkoch neboli zrušené.

Podľa § 34 ods. 1 Tr. zák., trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho prevýchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 Tr. zák., pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Súd I. stupňa správne poukázal na to, že obžalovaný sa priznal k spáchaniu skutku kladeného mu za vinu v štádiu súdneho konania, v zmysle vyhlásenia o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. Tento jeho postoj k trestnému stíhaniu bol zohľadnený v zmysle poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák. - priznal sa k spáchanému trestnému činu a trestný čin úprimne oľutoval.

Súčasne súd I. stupňa prihliadol i na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zák. - napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom, pričom prokurátor vzhľadom na tento fakt začal konanie o dohode o vine a treste. Obžalovanému v dohodovacom konaní navrhol trest odňatia slobody vo výmere 56 mesiacov (4 roky a 8 mesiacov), so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, za súčasného uloženia ochranného ambulantného protialkoholického liečenia (zápisnica o konaní dohody o vine a treste zo dňa 27.10.2021). Obžalovaný s takto navrhovaným trestom a ochranným opatrením nesúhlasil, preto prokurátorka podala v danej veci obžalobu.

Ani odvolací súd nezistil dôvody k prihliadnutiu na iné poľahčujúce okolnosti z tých, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 36 Tr. zák., a to ani podľa § 36 písm. j) Tr. zák., pretože obžalovaný bol postihovaný pre rôzne priestupky na úseku cestnej premávky i proti občianskemu spolunažívaniu voči synovi O. M. zo dňa XX.XX.XXXX. Nemožno preto uzavrieť, že viedol riadny život.

Odvolací súd konštatuje, že u obžalovaného neboli zistené žiadne príťažujúce okolnosti podľa § 37 Tr. zák.

Pri prevažujúcom pomere poľahčujúcich okolností v pomere 2:0 bolo potrebné upraviť základnú trestnú sadzbu 7 rokov až 15 rokov postupom podľa § 38 ods. 3 Tr. zák. a ukladať trest v upravenej sadzbe, po znížení jej hornej hranice o jednu tretinu, teda 7 rokov až 12 rokov a 4 mesiace.

V tomto smere je potrebné vytknúť súdu I. stupňa zákonu nezodpovedajúce odôvodnenie danej časti rozsudku na strane 5, ktoré je v rozpore s napadnutým výrokom, pretože v odôvodnení napadnutého rozsudku súd I. stupňa nesprávne uviedol, že ukladal obžalovanému trest v sadzbe 7 rokov až 15 rokov, avšak podľa napadnutého výroku ukladal obžalovanému trest s použitím ustanovenia § 38 ods. 3 Tr. zák. v sadzbe 7 rokov až 12 rokov a 4 mesiace.

Podľa § 39 ods. 1 Tr. zák., ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatela má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom bolo pre páchatela neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatelovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom.

Inštitút mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby možno aplikovať, v súlade so zásadou individualizácie trestu, len v odôvodnených prípadoch u páchatelov, u ktorých by uloženie trestu v rámci trestnej sadzby nezodpovedalo konkrétnym okolnostiam prípadu alebo pomerom páchatela.

Za také okolnosti možno považovať aj poľahčujúce okolnosti, ak ich význam alebo rozsah prekračuje bežné hranice statusu poľahčujúcich okolností (osobné pomery páchatel'a, silné citové rozrušenie, ťažká, nevyliciteľná choroba páchatel'a, starostlivosť páchatel'a o viacero osôb, ktoré sú výživou priamo odkázané výlučne na neho). Mimoriadnou okolnosťou prípadu môže byť napr. dĺžka trestného konania, avšak nie spôsobená úmyselným vyhýbaním sa úkonom trestného konania páchatel'om. Pomermi páchatel'a sa rozumejú okolnosti bezprostredne súvisiace s jeho osobou, ktoré nesúvisia s trestným činom a existujú v čase rozhodovania o treste.

Povinnosťou súdu je veľmi starostlivo zvážiť povahu mimoriadnych okolností prípadu alebo pomerov páchatel'a a súčasne dôsledne odôvodniť, prečo považuje uloženie trestu v rámci trestnej sadzby za neprimerane prísne.

Vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého rozsudku na stranách 5 - 7 možno vyvodiť, že súd I. stupňa sa vyrovnal s dôvodmi, pre ktoré u obžalovaného v danom prípade neaplikoval mimoriadne zmierňovacie ustanovenie podľa § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr. zák. a neukladal mu trest odňatia slobody mimoriadne znížený. S týmito právnymi úvahami súdu I. stupňa odvolací súd bez podstatnejších výhrad súhlasí. Navyše dodáva, že tak z predloženého spisového materiálu ako ani z odvolania obžalovaného nezistil žiadne také okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'a, ktoré by vybočovali z obvyklých prípadov.

Odvolací súd sa nestotožnil s argumentami obžalovaného, ktorým sa domáhal uloženia trestu v nižšej výmere poukazujúc na to, že mu na poškodenej záleží a chce plniť úlohu v jej živote. I keď verbálne prezentoval uvedenie si nesprávnosti a škodlivosti svojho protiprávneho konania, je potrebné poukázať na jeho dlhodobosť, pravidelnosť, rôzne formy a spôsoby jeho útokov voči poškodenej.

Pokiaľ obžalovaný v súvislosti s jemu uloženou výmerou trestu odňatia slobody poukazoval na rozhodnutia iných súdov v obdobných veciach a dožadoval sa trestu odňatia slobody, ktorý by nebol spojený s jeho priamym výkonom, je potrebné uviesť, že tieto nie sú pre odvolací súd právne záväzné. Súd pri ukladaní trestu v každej konkrétnej veci posudzuje všetky zákonom vyžadované okolnosti a posudzuje konkrétne skutočnosti zistené v danej konkrétnej veci, pričom s poukazom na všetky zistené skutočnosti a okolnosti, na ktoré poukázal už súd I. stupňa, neboli splnené zákonné podmienky pre uloženie miernejšieho trestu.

Na konečnú výmeru trestu nemá vplyv, že obžalovaný bol zamestnaný, pretože i poškodená bola zamestnaná a podieľala sa na zabezpečovaní potrieb rodiny. Ani odvolacie námietky obžalovaného v tom smere, že poškodená nebola dňa 25.06.2021 v bezvedomí neboli dôvodné. Jednak z dôvodu, že obžalovaný sa ku skutku kladeného mu za vinu priznal v zmysle vyhlásenia podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., ktorého prijatím nadobudol výrok o vine právoplatnosť, o čom bol obžalovaný súdom I. stupňa náležite poučený, ale i s poukazom na výsluchy svedkov, ktorí privolali poškodenej po fyzickom útoku zo strany obžalovaného lekársku záchranú pomoc, a to aj napriek tomu, že obžalovaný im v tom verbálne bránil.

Odvolacie námietky obžalovaného, že poškodená nepotrebovala odborné lekárske vyšetrenie boli vyvrátené práve tým, že jej bolo dňa 26.06.2021 poskytnuté vyšetrenie i ošetrovanie otvorenej rany hlavy, ktorú jej spôsobil, pričom lekár uvedené hodnotil ako ľahký úraz s predpokladanou dobou liečenia do 7 dní.

Obraz o priebehu skutkového deja, ktorý vyvrcholil dňa XX.XX.XXXX, dokresľuje fotodokumentácia z miesta činu, na ktorej sú zaznamenané stopy po krvácaní poškodenej z miesta zranenia v oblasti hlavy.

Podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák., súd môže znížiť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom aj vtedy, ak odsudzuje páchatel'a v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu.

V konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu môže súd uložiť trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby a v prípade trestných činov uvedených v odseku 3 písm. a) trest odňatia slobody nie kratší ako dvadsať rokov.

Odvolací súd pri úvahách o druhu a výmere trestu mal za to, že ak možno páchatel'ovi trestného činu pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák., teda v situácii vopred dohodnutého trestu, možno, ale nie obligatórne, toto ustanovenie Trestného

zákona per analogiam a pri použití argumentu a minori ad maior - od menšieho k väčšiemu - použiť aj v prípade uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. - po prijatí vyhlásenia o vine súdom, keďže obžalovaný neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu.

Za daného stavu, prihladnuc na osobu obžalovaného, doposiaľ nestrestaného, voči ktorému sa viedlo prvý krát trestné stíhanie v danom prejednávacom prípade, k spáchaniu skutku sa už v prípravnom konaní priznal, jeho spáchania ľutoval, prejavoval snahu po náprave, odvolací súd pristúpil k aplikácii mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. a uložil obžalovanému trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov a 8 mesiacov, teda na samej spodnej hranici takto zníženej trestnej sadzby.

Na výkon trestu odňatia slobody obžalovaného zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, pretože v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody pre úmyselný trestný čin (§ 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák.).

Takto uložený trest podľa názoru odvolacieho zodpovedá všetkým okolnostiam prípadu, osobe páchatel'a, dobe od spáchania trestného činu i dobe, po ktorú sa viedlo trestné stíhanie. Je primeraný a schopný splniť funkciu ochrany spoločnosti i prevencie (individuálnej i generálnej) a zároveň vyjadruje aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

S poukazom na závery znaleckého dokazovania odvolací súd uložil obžalovanému ochranné ambulantné protialkoholické liečenie (§ 73 ods. 2 písm. c) Tr. zák. a § 74 ods. 1 Tr. zák.).

Odvolací súd zistil, že súd I. stupňa pri ukladaní ochranného opatrenia nebol dôsledný, pretože u obžalovaného prichádzalo do úvahy jeho uloženie nielen podľa § 73 ods. 2 písm. c) Tr. zák. - spáchal trestný čin násilnej povahy voči blízkej alebo zverenej osobe a vzhľadom na osobu páchatel'a možno dôvodne predpokladať, že bude v násilnom konaní pokračovať, ale aj podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. spáchal trestný čin pod vplyvom návykovej látky.

Keďže prokurátor nepodal odvolanie v neprospech obžalovaného, odvolací súd v zmysle zásady zákazu zmeny k horšiemu - reformatio in peius - nemohol danú nedôslednosť súdu I. stupňa napraviť a rozšíriť tak zistené dôvody uloženia ochranného opatrenia.

Napokon pozornosti odvolacieho súdu neušlo pochybenie súdu I. stupňa spočívajúce v nesprávnom označení zločinu, pre ktorý bolo vedené súdne konanie v záhlaví napadnutého rozsudku, kde je nesprávne uvedené „zločin týrania blízkej a zverenej osoby“, pričom správne označenie daného trestného činu je „zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby“.

Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d), ods. 2 Tr. por., s poukazom na § 317 ods. 1 Tr. por. a § 371 ods. 1 písm. k) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a súčasne podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol vo veci sám, v zmysle výrokovvej časti tohto rozsudku.

Všetky výroky tohto rozsudku boli prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.
(§ 306 ods. 1 Tr. por.)